

Leontopodium nivale

Foto: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Leontopodium* is afgeleid van de Oudgriekse woorden *leon* (leeuw) en *podion* (voetje), wat verwijst naar de zachte, harige, en enigszins pootachtige vorm van de schutbladeren rond de bloemhoofdjes. De soortnaam *nivale* komt van het Latijnse woord *nivalis*, wat "behorend tot de sneeuw" of "sneeuwwit" betekent, een duidelijke verwijzing naar de witviltige beharing van de plant, die het de uitstraling geeft alsof het met sneeuw bedekt is, en zijn groeiplaatsen in hooggebergten. Het meest bekende volkse naam is Edelweiss.

Taxonomie

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Asterales*
- Familie: *Asteraceae*
- Onderfamilie: *Asteroideae*
- Geslacht: *Leontopodium*
- Soort: *Leontopodium nivale*

Synoniemen

Een veelgebruikt en bekend synoniem voor *Leontopodium nivale* is *Leontopodium alpinum*, met name in oudere literatuur en in de volksmond. Recent botanisch onderzoek heeft geleid tot de hernoeming waarbij *L. alpinum* nu als een synoniem of ondersoort van *L. nivale* wordt beschouwd, of in sommige classificaties de meest voorkomende variëteit *L. nivale* subsp. *alpinum* betreft.

Variëteiten en cultivars

De meest bekende ondersoort en degene die vaak als de "ware" Edelweiss wordt beschouwd, is *Leontopodium nivale* subsp. *alpinum*. Binnen de kweek zijn er enkele cultivars ontwikkeld voor tuingebruik, die vaak een compactere groei, een intensere witheid of een grotere bloeirijkdom hebben. Voorbeelden van cultivars zijn *Leontopodium* 'Matterhorn' of *Leontopodium* 'Mignon'.

Familie

Leontopodium nivale behoort tot de familie van de *Asteraceae* (Composietenfamilie of Korfbloemenfamilie). Deze familie staat bekend om zijn bloemhoofdjes, die lijken op één enkele bloem maar in feite een verzameling van vele kleine bloempjes zijn (straalbloemen en/of buisbloemen).

Hoogte

De plant is over het algemeen een laagblijvende, kussenachtige rotsplant. De hoogte varieert typisch tussen de 5 en 20 centimeter, afhankelijk van de groeiplaats en ondersoort. Op extreem rotsachtige en winderige plekken in het hooggebergte blijft de plant vaak compacter en dichter.

Bloemkleur

De ware bloemen van de *Leontopodium nivale* (de buisbloempjes in het centrum) zijn geel. Echter, de plant is beroemd om de omringende, stervormig gerangschikte schutbladeren (bracteeën), die dicht bedekt zijn met wit, viltig haar, waardoor de gehele structuur een opvallende sneeuw witte of crème-witte kleur krijgt.

Bladkleur

De bladeren van de plant zijn grijsgroen tot zilvergrijs van kleur. Net als de schutbladeren zijn ze aan beide zijden bedekt met een dichte laag van fijne, witte, viltige haartjes, wat de plant beschermt tegen intense zonnestraling, droogte en kou.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Leontopodium nivale* valt in de zomermaanden, meestal van juni tot en met augustus. In de natuurlijke habitat hangt de precieze timing af van de hoogte en de lokale sneeuwbedekking.

Standplaats

De plant prefereert een standplaats in volle zon en groeit van nature op rotsachtige, kalkhoudende ondergronden in alpiene weiden, op kliffen en in rotsspleten. De bodem moet goed gedraineerd zijn en mag niet te rijk of vochtig zijn.

Herkomst

De Edelweiss is inheems in de Alpen en de Pyreneeën en andere bergketens van Europa en Azië (bijvoorbeeld de Karpaten en de Balkan). De plant gedijt op grote hoogten, typisch tussen de 1700 en 3400 meter boven zeeniveau.

Soort gewas

Leontopodium nivale is een overblijvende, kruidachtige plant (vaste plant). Het wordt gecultiveerd als een sierplant in rotstuinen en is een iconische alpiene plant.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad of door deling. Zaaiing is de meest natuurlijke methode, waarbij de zaden een koudebehandeling (stratificatie) nodig kunnen hebben om te kiemen. Deling van de polvormende wortelstokken kan in het voorjaar of najaar gebeuren.

Klimaatzone

De plant is extreem winterhard en wordt geclassificeerd in USDA winterhardheidszone 4 tot 8, wat aangeeft dat het zeer lage temperaturen kan verdragen. Het gedijt in alpiene klimaten, gekenmerkt door koude winters en koele zomers.

Insecten

De bloemen van *Leontopodium nivale* worden bestoven door verschillende soorten vliegen en kevers, die ondanks de dichtbehaarde schutbladeren de nectar en het stuifmeel kunnen bereiken. De plant is niet bijzonder gevoelig voor veel plagen, maar kan soms last hebben van slakken of wortelrot bij te natte omstandigheden.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Bronvermelding

<https://www.worldfloraonline.org/taxon/wfo-0000412803>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:20000858-1>

<https://www.rhs.org.uk/plants/96964/leontopodium-alpinum/details>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Leontopodium</i> betekent 'leeuwenvoetje', <i>nivale</i> betekent 'sneeuwwit' of 'behorend tot de sneeuw', verwijzend naar de harige schutbladeren en alpine groei.
Taxonomie	Rijk: <i>Plantae</i> , Klasse: <i>Tracheophyta</i> , Onderklasse: <i>Magnoliopsida</i> , Orde: <i>Asterales</i> , Familie: <i>Asteraceae</i> , Onderfamilie: <i>Asteroideae</i> , Geslacht: <i>Leontopodium</i> , Soort: <i>Leontopodium nivale</i>
Synoniemen	<i>Leontopodium alpinum</i>
Variëteiten en cultivars	<i>Leontopodium nivale</i> subsp. <i>alpinum</i> , Cultivars zoals <i>Leontopodium</i> 'Matterhorn', <i>Leontopodium</i> 'Mignon'
Familie	<i>Asteraceae</i> (Composietenfamilie/Korfbloemenfamilie)
Hoogte	5 tot 20 centimeter
Bloemkleur	Gele buisbloempjes, omringd door sneeuwwitte (crème-witte) viltige schutbladeren
Bladkleur	Grijsgroen tot zilvergrijs door de dichte, witte, viltige beharing
Bloeiperiode	Juni tot en met augustus (zomermaanden)
Standplaats	Volle zon, goed gedraineerde, rotsachtige, kalkhoudende bodem
Herkomst	Alpen en Pyreneeën en andere bergketens van Europa en Azië (alpiene zone, 1700 tot 3400 meter)
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige plant (vaste plant)
Vermeerderingswijze	Zaad (met stratificatie) of deling van de wortelstokken
Klimaatzone	USDA winterhardheidszone 4 tot 8
Insecten	Bestuiving door vliegen en kevers

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>